

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 595/21
2.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Александре Ђорђевић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници **тужиље АА** из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Милан Дунђеровић, адвокат из Београда, ул. Вишеградска бр. 12, против **туженог ББ** из ..., ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Смиљка Нинић, адвокат из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 167, ради уређења начина одржавања личних односа, одлучујући о жалби туженог и тужиље, изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 1947/18 од 28.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 2.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиље и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1947/18 од 28.05.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Трећег основног суда у Београду П2 1947/18 од 28.05.2021. године, ставом првим изреке уређен је начин одржавања личних односа мал. ВВ са оцем ББ, тако што ће се исти одвијати у контролисаним условима, у просторијама Градског центра за социјални рад у Београду – Одељење Нови Београд, уз присуство стручних лица овог Одељења, и то сваког понедељка од 14,00 до 15,00 часова, уз овлашћење органа старатељства да из објективних разлога промени термин виђања. Ставом другим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени побијајући је у ставу првом, а тужилца побијајући је у ставу другом, из свих законских разлога, предвиђених чланом 373 став 1 ЗПП.

Испитујући правилност побијане одлуке, у смислу члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11), а у вези са чланом 202 Породичног закона, Апелациони суд је оценио да су жалбе неосноване.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а неосновано се жалбама указује на повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер је изрека побијане пресуде разумљива, у складу је са разлозима наведеним у образложењу одлуке и изведеним доказима, дати разлози су јасни и међусобно непротивречни, тако да се законитост и правилност пресуде може испитати.

Према стању у списима предмета, пресудом Трећег основног суда у Београду П2 95/16 од 26.06.2018. године, ставом првим изреке одлучено је да се мал. дете парничних странака ВВ, који је рођен ... године, повери мајци АА која ће самостално вршити родитељско право. Ставом другим изреке обавезан је ББ да на име доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од 9.000,00 динара. Ставом трећим изреке уређен је модел одржавања личних односа мал. детета ВВ са оцем ББ, тако што ће се исти одвијати на следећи начин: мал. дете ће проводити код оца сваки први и трећи викенд у месецу, и то од петка од 15,30 часова до недеље до 19,30 часова, с тим што ће дете преузимати из вртића и враћати на адресу мајке у недељи када за викенд не борави код оца и телефонски контакт детета са оцем недељом у 18,00 часова за викенд када није код оца, и уторком у 18,00 часова у недељи када се са оцем виђа за викенд, затим сваки други државни и верски празник наизменично од 10,00 часова првог дана празника до 19,30 часова задњег дана празника, преузимање и враћање на адресу мајке, сваки други дететов рођендан од 16,00 часова до 20,00 часова, преузимањем из вртића и враћањем на адресу мајке ако је радни дан, односно од 10,00 часова до 19,30 часова ако је викенд, на очеве славе Лазарева субота ако пада на дан када је очев викенд дете ће проводити по принципу “викенд виђање” и на дан славе које слави АА – Свети Никола дете ће бити с мајком, као и 7 дана зимског и 14 дана летњег распуста и то од 10,00 часова првог дана до 19,30 часова задњег дана, преузимање и враћање на адреси мајке. Ставом четвртим изреке одређене су мере заштите од насиља у породици. Ставом седмим изреке одређена је привремена мера, а којом је привремено уређен начин одржавања личних односа мал. ВВ са оцем ББ на исти начин као у ставу трећем изреке ове пресуде, Апелациони суду Београду је је одлуком Гж2 807/18 између осталог, укинуо пресуду у ставу трећем изреке и седмом и предмет је враћен на поновно суђење. У међувремену, Трећи основни суд у Београду је донео решење П2 1947/18 од 18.4.2019. године којим је одредио привремену меру и уредио начин одржавања личних односа између мал. ВВ са оцем ББ, тако што ће се исти одвијати у контролисаним условима, у просторијама Градског центра за социјални рад у Београду – Одељење Нови Београд, уз присуство стручних лица овог Одељења, и то сваког понедељка од 14,00 до 15,00 часова.

Према утврђеном чињеничном стању, између родитеља мал. ВВ постоји неслагање, односно различита тумачења здравственог стања детета. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду – Одељење Нови Београд бр. 56090-9635/18 од 28.12.2018. године, тужени отац детета ББ дана 10.10.2018. године доставио је пријаву за здравствено занемаривање детета од стране мајке, што је мајка АА негирала и као родитељ који свакодневно брине о детету навела да је дете углавном здраво, осим повремених сезонских проблема, а који се очекују код детета тог узраста када борави у колективу. Дана 19.11.2018. године мајка је обавестила орган старатељства да отац поново није вратио дете након виђања 18.11.2018. године, како је одређено решењем суда. Таква ситуација се већ догодила 04.10.2017. године, о чему је обавештен ГЦСР – Одељење Земун. О задржавању детета мајка је обавестила и ПС Нови Београд. Орган старатељства је обавио је телефонски разговор са оцем детета који није показао спремност да дете врати мајци, наводећи да мора да га задржи код себе, јер је дете болесно, иако је упозорен на неопходност поштовања судске одлуке. Отац се на заказани разговор у просторијама ГЦСР – Одељење Нови Београд дана 20.11.2018. године није појавио. Мајка АА је обавестила орган старатељства да је уз подршку полиције ПС Земун преузела дете и да је дечак добро. Дана 26.11.2018. године отац је изнео сумње да мајка здравствено занемарује дете, јер га не води код уролога, да је дете предала болесно и када је требало да се реализује виђање да је водио дете у ДЗ у ... где се посвађао са медицинском сестром. У разговору на околност поновног задржавања детета мимо судске пресуде навео је да је свесно то урадио и да ће то поново урадити ако буде морао. У односу на наведено, у ГЦСР – Одељење Нови Београд примљено је обавештење ПС Нови Београд и захтев Трећег основног јавног тужилаштва за достављање извештаја о породици због кривичне пријаве против оца детета ББ због одузимања малолетног детета. Орган старатељства је тужилаштву дана 21.12.2018. године доставио извештај у којем се наводи да је отац више пута кршио судску пресуду у делу уређења личних односа детета са оцем, као и у делу поштовања мера заштите од насиља у породици и забране узнемиравања, јер је АА, која је у високој трудноћи, слао поруке и на тај начин је узнемиравао и нарушавао њено спокојство, посебно кад јој је слао поруке да је дете болесно и одбијао да га врати у складу са судском одлуком. Саветодавни рад и информисање оца није довело до промене понашања. Отац понавља да ће опет урадити исто ако буде морао. Мишљење стручног тима органа старатељства је да актуелни модел уређења личних односа не прати потребе детета (за стабилношћу и безбедношћу), јер постоји висок ризик од поновног задржавања детета од стране оца, а мимо пресуде, те да је неопходно извршити судско-медицинско вештачење оца у погледу душевног здравља. Мишљење органа старатељства је да се до окончања поступка вештачења контакти детета и оца одвијају у контролисаним условима. По доношењу привремене мере одређене решењем Трећег основног суда у Београду П2 1947/18 од 18.4.2019. године, ГЦСР у Београду – Одељење Нови Београд дана 3.6.2019. год, са родитељима је обављен заједнички разговор како би се сачинио план услуга и отпочело одвијање контакта у контролисаним условима. У разговору отац је одбио да долази на овако одређене контакте. Поново је обављен разговор са ББ дана 4.11.2020. године, али је он поново одбио да долази на овако одређене контакте у контролисаним условима,. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад – Одељење Нови Београд од 14.1.2021. године, отац не прихвата привремену меру одређену решењем суда, током више реализованих разговора, као и кроз саветодавни рад у дужем временском периоду није

дошло до кориговања става у односу на прихватање контролисаних контаката.

Према налазу и мишљењу комисије вештака од 19.02.2020.године посматрањем АА нису уочени симптоми нити знаци привремене или трајне душевне болести нити показатељи одступања на нивоу структуре личности у смислу импулсивних или психопатских тенденција. Добрих је капацитета за родитељство у смислу препознавања и задовољавања дечијих развојних потреба. Схвата значај и улогу оца у васпитању мал. детета са спремношћу да се пронађе адекватан модел виђања који би био у складу са потребама и могућностима детета које треба да крене у основну школу. Психолошко-психијатријско посматрање ББ не даје индикације компромитованог теста реалитета. Ради се о личности са доминацијом негативистичко-избегавајућих одлика уз нарцистички понашајни одбрамбени стил. Склон је опунирању, док је истовремено осетљив, опрезан и несигуран, што компензује кроз нарцистички адаптациони стил. Снижене је фрустрационе толеранције. Мање је толерантан на рутинске компромисе, чешће је негативистичан и опозицион према околини. ББ исказује потребу мотивисаности и жељу да реализује своје родитељске потребе и да одржава контакт са мал. сином, али не одступа од свог понашајног стила и правила. Отац није спреман на поштовање модела виђања у контролисаним условима, пребацује одговорност на мајку детета, чиме у први план ставља сопствене потребе, тј. нелагодност у вези са виђањем у контролисаним условима, уместо дечакове потребе и жеље да се виђају. Мал. ВВ је дечак чије је интелектуално функционисање изнад просека, у категорији високо надарене деце. Топао је и отворен, изражава да му недостаје отац. Са оба родитеља показује блискост. Конфликтна партнерска динамика и сукоб преносе се на план родитељских улога, те се у циљу успостављања адекватних образаца понашања и функционисања родитељског пара препоручује саветодавни третман у сврху побољшања комуникације и разрешења компетитивног односа који својим пролонгирањем може негативно да утиче на психолошки развој деце. Дечак показује близак и топао емотивни однос са оба родитеља, посебно је видљив топао однос према оцу у току испитивања, а све као резултат дужег периода у којем није виђао оца због неспремности оца на виђање у контролисаним условима и чињеница да му отац недостаје, док је с мајком имао прилику да несметано развија однос, с обзиром да с њом живи. Мајка је са својим супругом у потпуности посвећена деци, па тако и ВВ. Адекватно препознаје и задовољава његове базичне развојне, емоционалне и васпитне потребе. Отац се актуелно не ангажује нити проводи време с дететом, јер одбија донету меру виђања у Центру за социјални рад. Што се тиче модела виђања, комисија вештака је става да би отац требало да испоштује модел виђања у контролисаним условима (3-6 месеци), а да у том периоду, такође, иде на саветодавни третман ради кориговања и јачања својих родитељских вештина. Отац, управљајући се сопственим потребама и жељом да избегне сопствену непријатност, није поштовао донету привремену меру и није омогућио сину, који га воли и изражава да му отац недостаје, прилику да га виђа и развија однос с њим. Комисија вештака је проценила да отац и поред тога што је током опсервације сусрета са дететом показао топлу емоционалну размену са дететом, добру информисаност о дететовим активностима, мотивисаност за родитељство, није спреман да поштује модел виђања у контролисаним условима. Став је комисије да је најбољи интерес мал. детета да има могућност да развија однос са оба родитеља, а отац својим одбијањем да дете виђа у складу са одлуком суда не задовољава најбољи интерес детета, већ тиме дете ускраћује за изузетно важан однос са оцем. Комисија вештака се

определила да мајци да предност због тога што су током вештачења утврдили да мајка подржава виђање мал. детета са оцем и продубљивање њиховог односа, што је посебан квалитет у оваквој ситуацији када родитељи имају спор у вези с виђањем мал. детета са оцем.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, а примењујући одредбе чл 6,61,70 и 266 став 1 Породичног закона и имајући у виду да је тужени више пута кршио одлуку у делу уређења личних односа, а у разговору са стучним лицима органа старатељства се изјаснио да би опет задржао дете, ако то буде било поребно, да је доследно и пред комисијом, као и у исказу пред судом изјавио да неће поштовати одлуке суда које буде сматрао лошим, првостепени суд је руководећи се најбољим интересом детета одлучио као у изреци

По мишљењу Апелационог суда, оваква одлука је правилна, јер је, супротно жалбеним наводима, заснована на правилној примени истражног начела, услед чега је чињенично стање правилно и потпуно утврђено, а на исто је и правилно примењено материјално право. Апелациони суд у потпуности прихвата правилност утврђеног чињеничног стања и примену материјалног права, као и разлоге које је првостепени суд дао за своју одлуку у ожалбеном делу, те, стога, користећи се овлашћењима из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, побијану пресуду неће детаљно образлагати.

Чланом 3 став 1 Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2 истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6 став 1 Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Чланом 266 истог закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима, како прописује члан 270 Породичног закона.

Жалбом тужиоца се понављају тврдње изнете у току првостепеног поступка и заправо се анализира садржина изведених доказа и оцена првостепеног суда, што је по налажењу овог суда, без утицаја на другачију одлуку, с обзиром да је првостепени суд извео предложене доказе и исте оценио појединачно и у међусобној вези, а затим на основу резултата целокупног поступка (чл. 8 ЗПП) дао јасне разлоге које чињенице сматра доказаним, па другостепени суд не налази било какву сумњу у правилност утврђеног чињеничног стања до којег је првостепени суд дошао, савесном и брижљивом оценом свих изведених доказа.

Првостепени суд, је у складу са напред цитираном одредбом члана 270 Породичног закона, затражио мишљење надлежног органа старатељства, па је надлежни орган старатељства и то Градски центар за социјални рад, Одељење Нови Београд, дао мишљење, као и Комисија вештака која је извршила детаљну анализу свих конкретних околности на страни како тужиље, тако и туженог, а након опсервације дала стручно мишљење у погледу модела одржавања личних односа мал детета са оцем, што је првостепени суд прихватио, при чему је доноси ожалбену пресуду, све околности на које жалба посебно указује имао у виду приликом доношења ожалбене пресуде.

Другостепени суд сматра, да је ипак овакав начин одржавања личних односа оца са мал дететом, у суштини привременог карактера, који зависи од великој мери од оца, будући да би по мишљењу Комисије вештака отац требало да испоштује модел виђања у контролисаним условима (3-6 месеци), а да у том периоду, иде на саветодавни третман ради кориговања и јачања својих родитељских вештина, што би даље заправо значило да по протеклу овог времена и саветодавног третмана, дође до слободнијег модела виђања који би био крајњи циљ, који се огледа у могућности детета да спонтано развија блискост са оба родитеља.

Супротно жалбеним наводима тужиље, правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом члана 207 Породичног закона,

Из ових разлога, како је побијана пресуда заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и на основу правилне примене материјалног права, иста је морала бити потврђена.

Апелациони суд је ценио и друге наводе жалбе, али је нашао да су без утицаја на другачије пресуђење, па их није посебно образлагао.

Са свега наведеног, применом члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да тужиља није успела у жалбеном поступку, то јој, сходно члану 165 ЗПП, трошкови другостепеног поступка не припадају и одлучено је као ставом другим изреке ове другостепене одлуке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић